

Z sesji plenarnej PE – wiadomości tygodniowe

Posted on 22 października, 2026

Z sesji plenarnej PE – wiadomości tygodniowe

Skuteczniejsze egzekwowanie praw pasażerów w UE z poparciem PE

We wtorek Parlament Europejski ostatecznie zatwierdził zaktualizowane przepisy UE, których celem jest lepsza ochrona pasażerów i poprawa informacji przekazywanych im w przypadku zakłóceń w podróży.

Rozporządzenie, które wzmocni ochronę praw pasażerów we wszystkich rodzajach transportu, zostało przyjęte 652 głosami za, przy 2 głosach przeciw i 8 wstrzymujących się.

Zwrot kosztów przez pośredników w transporcie lotniczym. Przyjęty tekst rozporządzenia doprecyzowuje zasady zwrotu kosztów w przypadku odwołania lotu zarezerwowanego przez pośrednika, takiego jak biuro podróży lub internetowa platforma rezerwacyjna.

Wspólny formularz UE. Pasażerowie będą mogli składać wnioski o zwrot kosztów i odszkodowanie za pomocą ujednoliconych formularzy lub równoważnych formularzy udostępnianych przez przewoźnika. Wspólne formularze zostaną udostępnione na stronie internetowej Komisji Europejskiej we wszystkich językach i dla wszystkich rodzajów transportu.

Lepsza ochrona pasażerów wymagających szczególnego wsparcia. Nowe przepisy wzmacniają również prawa osób z niepełnosprawnościami oraz osób o ograniczonej możliwości poruszania się, umożliwiając bezpłatną podróż samolotem osobie towarzyszącej, jeżeli jej obecność jest niezbędna. Takie rozwiązanie funkcjonuje już w transporcie autobusowym, kolejowym i morskim.

Większe uprawnienia krajowych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów i rozpatrywanie skarg. Organy krajowe otrzymają szersze uprawnienia do badania możliwych naruszeń praw pasażerów. Będą mogły z własnej inicjatywy wszczynać audyty, kontrole lub przeprowadzać rozmowy z

przewoźnikami, a nie tylko reagować na skargi pasażerów.

Co dalej?

Zaktualizowane przepisy muszą jeszcze zostać formalnie zatwierdzone przez Radę, zanim zostaną opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Będą stosowane od 23 października 2027 r., czyli od tej samej daty co rozporządzenie w sprawie praw pasażerów lotniczych.

Źródło i więcej informacji: [tutaj](#).

Surowce krytyczne: bezpieczeństwo dostaw i autonomia strategiczna dla Europy

W skrócie:

- Akt w sprawie surowców krytycznych (CRMA) wspiera projekty strategiczne, zwiększające autonomię UE.
- Zmiany w akcie CRMA mają przyspieszyć wydobycie, przetwarzanie, recykling i zastępowanie surowców krytycznych.
- Pośłowie do PE wzywa do utworzenia europejskiego centrum surowców krytycznych, mechanizmów stabilizacji cen i klauzuli kontroli wywozu.

Projekt przepisów, nad którym Parlament głosował we wtorek, **ma zapewnić ukierunkowane wsparcie projektom strategicznym obejmującym cały łańcuch wartości – od wydobycia i przetwarzania po rafinację i recykling**. Działania te mają przyspieszyć rozwój zdolności w zakresie wydobycia, przetwarzania, recyklingu i zastępowania surowców krytycznych, a tym samym zdywersyfikować łańcuchy dostaw UE.

Utworzenie europejskiego centrum surowców krytycznych. Pośłowie do PE chce ustanowienia centrum ds. surowców krytycznych (CRM) jako samodzielnej agencji UE, dysponującej dedykowanym finansowaniem, jasnymi zasadami zarządzania i demokratyczną legitymacją. **Centrum to skupiałoby działania w zakresie analizy sytuacji rynkowej, planowania odporności, gromadzenia**

zapasów, wspólnych zakupów, współpracy z zainteresowanymi stronami oraz instrumentów finansowych. Zdaniem posłów proponowane centrum powinno dysponować zasobami niezbędnymi do realizacji swojego mandatu, w tym Funduszem na rzecz Surowców Krytycznych o wartości 2 mld euro, przewidzianym w ramach długoterminowego budżetu UE na lata 2028–2034.

Kontrola eksportu i obowiązek budowania odporności. Aby zwiększyć bezpieczeństwo dostaw, posłowie do PE wskazują na potrzebę wprowadzenia warunkowej klauzuli kontroli wywozu, która umożliwiłaby Komisji Europejskiej ograniczenie wywozu złomu i odpadów zawierających magnesy trwałe, tak aby materiały nadające się do recyklingu pozostawały w UE.

Komisja Europejska, a nie poszczególne państwa członkowskie, odpowiadałaby za określanie, które „duże przedsiębiorstwa” wykorzystują surowce krytyczne w określonych sektorach strategicznych, takich jak produkcja baterii, urządzeń wodorowych, samolotów, dronów, satelitów czy zaawansowanych układów scalonych. Wykorzystywanie tych surowców wiązałoby się z obowiązkami w zakresie odporności, takimi jak mapowanie łańcuchów dostaw i podejmowanie działań ograniczających podatność na zakłócenia. Posłowie chcą również, aby Komisja Europejska ogłaszała nabory wniosków dotyczących projektów strategicznych co najmniej dwa razy w roku, zapewniając przedsiębiorstwom jasne i przewidywalne terminy.

Mechanizmy stabilizacji cen, bezpieczeństwo i obrona. Posłowie postulują wprowadzenie mechanizmów stabilizacji cen, takich jak kontrakty różnicowe (CfD), które mogłyby zapewnić inwestorom realizującym projekty wydobywcze, przetwórcze i recyklingowe większą przewidywalność przychodów. Chcą również rozszerzyć istniejący unijny mechanizm wspólnych zakupów, aby ułatwić skoordynowane gromadzenie zapasów strategicznych surowców krytycznych przez państwa członkowskie i przedsiębiorstwa.

Parlament podkreśla również znaczenie surowców krytycznych dla obronności i bezpieczeństwa, domagając się wykorzystania przyszłego Europejskiego Programu na rzecz Przemysłu Obronnego do finansowania projektów strategicznych dotyczących surowców niezbędnych dla zdolności obronnych i bezpieczeństwa UE.

Co dalej?

Projekt stanowiska PE przyjęto stosunkiem głosów 470 do 83, przy 108 głosach wstrzymujących się. Parlament jest teraz gotowy do rozpoczęcia negocjacji z państwami członkowskimi w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Źródło i więcej informacji: [tutaj](#).

„Globalna Europa”: europosłowie domagają się zwiększenia budżetu, aby sprostać globalnym ambicjom UE

Europosłowie z Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Rozwoju przyjęli stanowisko w sprawie instrumentu „Globalna Europa” (Global Europe) – unijnego mechanizmu finansowania działań zewnętrznych na lata 2028–2034. Projekt stanowiska przyjęto 19 października; za głosowały 63 osoby, przeciw było 27, a pięć wstrzymało się od głosu. **Zdaniem europosłów, celem instrumentu „Globalna Europa” jest wspieranie i promowanie wartości, zasad oraz interesów strategicznych i geopolitycznych UE, a także - w dłuższej perspektywie - przyczynianie się do eliminacji ubóstwa.**

Budżet . Aby skutecznie realizować te założenia, europosłowie postulują ambitny budżet dla tego instrumentu. **Odrzucają przy tym niedawne propozycje Rady dotyczące znaczących cięć, opowiadając się natomiast za zwiększeniem pierwotnej kwoty zaproponowanej przez Komisję Europejską (200 mld euro) o dodatkowe 25 mld euro** (w cenach bieżących). Uwzględniając coraz bardziej niestabilną sytuację geopolityczną, europosłowie domagają się wydzielenia co najmniej 25 mld euro na pomoc humanitarną. Chcą również **utworzenia odrębnych linii budżetowych na fundusz odbudowy Strefy Gazy oraz na wsparcie dla krajów kandydujących do UE**. Ponadto postulują wprowadzenie konkretnych celów finansowych, takich jak przeznaczenie 20% oficjalnej pomocy rozwojowej na rozwój społeczny (tzw. rozwój ludzki). Zgodnie z przyjętym stanowiskiem, część środków miałaby zostać przeznaczona na inwestycje w ramach unijnej strategii „Global Gateway” („Globalna Brama”), a także na wspieranie autonomii strategicznej i odporności gospodarczej Unii Europejskiej.

Ochrona demokracji, praw człowieka i interesów strategicznych. Wyciągając wnioski z obecnych wieloletnich ram finansowych, europosłowie z właściwej komisji uzgodnili mechanizm, dzięki któremu **UE mogłaby zawiesić finansowanie w ramach instrumentu „Globalna Europa” (Global Europe) w przypadku**

pogorszenia stanu demokracji, praw człowieka lub praworządności w kraju partnerskim. Komisja Europejska zyska również uprawnienia do całkowitego lub częściowego wstrzymania płatności, jeśli w kraju partnerskim zostaną stwierdzone poważne uchybienia w zakresie wypełniania obowiązku readmisji własnych obywateli. Europosłowie chcą mieć pewność, że podmioty, których działania nie są zgodne z interesami strategicznymi Europy, zostaną wykluczone z finansowania w ramach tego instrumentu.

Rozszerzenie UE i Ukraina. Zdaniem europosłów, instrument „Globalna Europa” musi wspierać państwa kandydujące oraz potencjalnych kandydatów w dostosowywaniu się do wartości i prawodawstwa UE, przy jednoczesnym stworzeniu wyraźniejszych zachęt dla tych krajów do wdrażania reform. Instrument ten zapewni również wsparcie Ukrainie w obliczu skutków rosyjskiej wojny napastniczej – a wszystko to bez uszczerbku dla innych priorytetów czy wsparcia dla pozostałych krajów partnerskich.

Nadzór demokratyczny. W ramach nowego instrumentu Komisja będzie zobowiązana do przedstawiania posłom do Parlamentu Europejskiego rzetelnych sprawozdań z jego wdrażania; przewidziano również regularny dialog między właściwymi komisarzami a posłami. Parlamentarzyści chcą ponadto zakotwiczyć sztandarową strategię UE „Global Gateway” w ramach polityki „Globalna Europa” (Global Europe), zapewniając przy tym większy udział Parlamentu Europejskiego w jej funkcjonowaniu.

Dalsze kroki. Po przyjęciu projektu stanowiska członkowie komisji zatwierdzili również – 61 głosami za, przy 34 głosach przeciw i dwóch wstrzymujących się – mandat do negocjacji międzyinstytucjonalnych z Radą. Oczekuje się, że stanowisko komisji oraz mandat negocjacyjny zostaną zatwierdzone podczas nadchodzącej sesji plenarnej, zaplanowanej obecnie na listopad 2026 r. Posłowie będą mogli rozpocząć negocjacje międzyinstytucjonalne, gdy państwa członkowskie przyjmą swój pełny mandat, obejmujący m.in. ogólny poziom finansowania w ramach długoterminowego budżetu UE.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Oprac. ED Piotrków ze wsparciem AI

Kolei dużych prędkości szansą na poprawę spójności i konkurencyjności UE

Przyjęte – 558 głosami za, przy 23 głosach przeciw i 73 wstrzymujących się – stanowisko PE w tej sprawie stanowi odpowiedź na plan działania Komisji Europejskiej. Dokument wzywa do stworzenia prawdziwie europejskiej sieci kolei dużych prędkości, która będzie interoperacyjna, innowacyjna, dostępna i intermodalna, przynosząc wymierne korzyści zarówno obywatelom, jak i inwestycjom publicznym.

Lepsze połączenia między miastami a regionami. Posłowie do Parlamentu Europejskiego postulują, aby szybka kolej łączyła nie tylko stolice państw UE, ale także główne ośrodki miejskie we wszystkich regionach Europy oraz w kluczowych krajach sąsiednich – poprzez bezpośrednie połączenia szybką koleją lub sprawne skomunikowania z tą siecią. Zdaniem europosłów przyczyniłoby się to do zmniejszenia dysproporcji terytorialnych oraz wzmocnienia dostępności komunikacyjnej regionów peryferyjnych i słabiej rozwiniętych.

Wystarczające, przewidywalne i długoterminowe finansowanie. Posłowie do Parlamentu Europejskiego oczekują, że sektor ten w pełni wykorzysta dostępne oraz przyszłe fundusze unijne na rozwój sieci kolei dużych prędkości. Postulują, aby wieloletnie ramy finansowe na lata 2028–2034 zapewniały odpowiednie i celowe środki finansowe – m.in. poprzez utrzymanie i wzmocnienie instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) oraz wspieranie inwestycji w ramach planów krajowych.

Przystępne cenowo i przejrzyste bilety kolejowe. Parlamentarzyści zachęcają państwa członkowskie oraz przewoźników kolejowych do obniżenia kosztów podróży pociągami dużych prędkości – między innymi poprzez wprowadzenie przystępnych taryf oraz odpowiednich systemów zniżek lub ofert abonamentowych. W sprawozdaniu wezwano również do większej przejrzystości w ustalaniu cen biletów. Wyrażono także poparcie dla trwających prac legislacyjnych nad przedstawionym niedawno przez Komisję Europejską pakietem dotyczącym pasażerów, który ma zapewnić interoperacyjne, przejrzyste, dostępne i łatwe do porównania oferty biletów kolejowych.

Źródło (ang.): [tutaj](#).

Oprac. ED Piotrków ze wsparciem AI

Parlament popiera pomoc dla Portugalii, Hiszpanii, Włoch i Malty w usuwaniu skutków burz

W środę posłowie do Parlamentu Europejskiego przegłosowali uruchomienie pomocy o wartości 489 mln euro, aby wesprzeć te cztery kraje w usuwaniu skutków gwałtownych burz i powodzi, do których doszło na początku bieżącego roku.

Wsparcie z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) – przyjęte 651 głosami za, przy 17 głosach przeciw i 3 wstrzymujących się – jest przeznaczone na działania ratunkowe i naprawcze. Malta i Włochy wystąpiły o pomoc po przejściu burzy „Harry” w styczniu 2026 r., natomiast Portugalia i Hiszpania zwróciły się o wsparcie po serii burz, które między styczniem a lutym 2026 r. doprowadziły do poważnych powodzi.

Podział środków przedstawia się następująco:

- Portugalia: 261,5 mln euro (z czego 65,37 mln euro wypłacono już w ramach zaliczki);
- Hiszpania: 149,1 mln euro (z czego 37,26 mln euro wypłacono już w ramach zaliczki);
- Włochy: 74,9 mln euro;
- Malta: 3,7 mln euro (z czego 931 014 euro wypłacono już w ramach zaliczki).

Wsparcie z FSUE pomaga finansować działania ratunkowe i naprawcze, takie jak przywracanie infrastruktury energetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, telekomunikacyjnej i transportowej, a także finansowanie usług w zakresie zdrowia i edukacji. Pomoc obejmuje również usuwanie skutków kataklizmu, zapewnienie tymczasowego zakwaterowania i wsparcie służb ratowniczych, a także działania na rzecz zabezpieczenia infrastruktury prewencyjnej oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Od 2002 roku Fundusz Solidarności UE udzielił pomocy o wartości ponad 11 mld euro w odpowiedzi na 150 sytuacji kryzysowych - w tym 130 klęsk żywiołowych i 20 sytuacji kryzysowych w dziedzinie zdrowia – które dotknęły 25 państw członkowskich (oraz Zjednoczone Królestwo) i sześć krajów kandydujących. Fundusz ten stanowi część Rezerwy na rzecz Solidarności i Pomocy

Dorażnej – specjalnego instrumentu budżetu UE – a jego uruchomienie wymaga zgody zarówno Parlamentu, jak i Rady.

Źródło (ang.): [tutaj](#)

Oprac. ED Piotrków ze wsparciem AI